

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 11529 din data de

2006/2022

Biroul permanent al Senatului

L 392 / 23.06.2022

Domnului Tiberiu Horațiu Gorun,
Secretar general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

L 392/2022. Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 2441 din 17 mai 2022 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată (b294/10.05.2022)*, în vederea avizării, vă comunicăm că această solicitare a fost analizată în ședința din data de 14 iunie 2022 a Comisiei nr. 1 - comună „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Propunerea legislativă urmărește modificarea cadrului legislativ care reglementează executarea titlurilor executorii referitoare la minori.

Comisia a reținut că **propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma propusă** pentru următoarele considerente:

I. *Propunerea legislativă nu respectă normele de tehnică legislativă reglementate de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.*

1. Evenimentele legislative care pot interveni pe durata existenței unui act normativ sunt: modificarea, completarea, abrogarea, republicarea, suspendarea sau altele asemenea.

Potrivit art. 59 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *modificarea* unui act normativ constă în schimbarea expresă a textului unora sau mai multor articole ori alineate ale acestuia și în redarea lor într-o nouă formulare.

Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a unui act normativ se nominalizează expres textul vizat, cu toate elementele de identificare necesare, iar dispoziția

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

propriu-zisă se formulează utilizându-se sintagma "se modifică și va avea următorul cuprins:", urmată de redarea noului text.

Completarea actului normativ constă în introducerea unor dispoziții noi, cuprinzând soluții legislative și ipoteze suplimentare, exprimate în texte care se adaugă elementelor structurale existente, prin utilizarea unei formule de exprimare, cum ar fi: "După articolul... se introduce un nou articol,, cu următorul cuprins:", astfel cum prevede art. 60 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pe aceste premise, Comisia a reținut că nu este posibil ca un element structural al unui articol, cum este alineatul, să se modifice și să se completeze în același timp. Completarea presupune adăugarea unor noi elemente structurale, articol sau alineat, nu modificarea cuprinsului acestora.

Prin urmare, la punctele 2, 5, 7, ,8, 10, 11 și 12 din cuprinsul propunerii legislative analizate se utilizează eronat sintagma „dispozițiile alin... al art... se modifică și se completează cu următorul conținut:".

2. Comisia a reținut, de asemenea, că este necesară evitarea paralelismelor. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative..."*.

Propunerea legislativă analizată vizează, printre altele, completarea art. 911 din Codul de procedură civilă cu un nou alineat, alineatul (1¹) al cărui cuprins este identic cu cel al art. 912 alin. (2) din același act normativ, fără ca pentru acesta din urmă să se propună abrogarea. Practic, în cazul adoptării actului normativ în forma propusă se va ajunge ca aceeași reglementare să fie cuprinsă în două articole diferite.

De asemenea, o dublă reglementare există și în cazul art. 913 alin. (1) și (2), în forma propusă spre modificare. Mai precis cele două alineate vor avea același cuprins. Astfel, textul *„Dacă executorul constată că minorul cu vârsta de peste 10 ani manifestă aversiune față de creditor, va sesiza de îndată instanța competentă de la locul unde se află minorul, pentru ca aceasta să dispună o expertiză psihologică a familiei pentru a constata dacă refuzul minorului este rezultatul alienării parentale”*, precum și procedura de soluționare de către instanță a cererii de dispunere a unei expertize psihologice prevăzută în alineatul (1) teza a II-a, se regăsesc în cuprinsul ambelor alineate.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

3. Propunerea legislativă vizează modificarea art. 913 alin. (3) din Codul de procedură civilă și stabilește că expertiza va fi efectuată într-un termen de maxim 30 de zile, iar psihologul sau instituția de specialitate va întocmi un raport pe care îl va comunica instanței, părților și direcției generale de asistență socială și protecția copilului. Textul utilizează noțiunea de „raport” pentru a indica documentul ce va fi întocmit de psihologul sau instituția de specialitate desemnată de instanță. Comisia a apreciat că, pentru respectarea unității terminologice, impusă de art. 37 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este necesară utilizarea sintagmei „raport de expertiză” care se regăsește nu doar în reglementarea generală a probei cu expertiza, cuprinsă în art. 336 din Codul de procedură civilă, ci și în forma propusă spre modificare a art. 913 alin. (4) din același act normativ.

II. În ceea ce privește fondul reglementărilor propuse se impun următoarele observații:

Propunerea legislativă vizează completarea art. 910 cu un nou alineat, alineatul (1¹) în cuprinsul căruia sunt enumerate titlurile executorii care urmează a fi puse în executare potrivit regulilor speciale cuprinse în Cartea V, Titlul III, Capitolul IV, Secțiunea a 2-a *Executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii referitoare la minori*.

Art. 910 alin. (1) reglementează domeniul de aplicare al acestor dispoziții speciale, arătând că *„(1) Dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu, cum sunt stabilirea locuinței minorului, darea în plasament, înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept, exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, precum și alte măsuri prevăzute de lege.”*

Comisia a apreciat că nu se impune completarea art. 910 prin enumerarea titlurilor executorii care pot fi executate potrivit acestei proceduri deoarece calitatea de titlu executoriu a unui act este reglementată de lege, iar formularea actuală generală „măsuri privitoare la minori”, cu exemplificarea acestora, este suficientă pentru a nu exista probleme de interpretare în privința domeniului de aplicare a acestei proceduri de executare speciale.

Astfel, hotărârile judecătorești definitive constituie titluri executorii conform art. 433 coroborat cu art. 632 alin. (2) din Codul de procedură civilă. De asemenea, au caracter executoriu provizoriu hotărârile primei instanțe dacă au unul din obiectele prevăzute la art. 448 alin. (1), între care la pct. 1 sunt prevăzute cele prin care se stabilește modul de exercitare a autorității părintești, a locuinței minorului, precum și modul de exercitare a dreptului de a avea legături personale cu minorul.

De asemenea, acordul parental notarial este titlu executoriu conform prevederilor art. 101 alin. (2) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată, cu modificările

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

și completările ulterioare, potrivit căruia „*Constituie, de asemenea, titlu executoriu acordul parental încheiat prin înscris autentificat cu ocazia divorțului sau ulterior acestui moment, în care, exercitând împreună autoritatea părintească, părinții se înțeleg cu privire la aspecte cum sunt: stabilirea locuinței copilului, modalitatea de păstrare a legăturilor personale cu minorul ale părintelui cu care acesta nu locuiește, precum și alte măsuri asupra cărora părinții pot să dispună în condițiile art. 375 alin. (2) din Codul civil, republicat, cu modificările ulterioare.*”

Ca urmare, o enumerare a tuturor acestor titluri executorii apare ca fiind redundantă, cât timp potrivit prevederilor art. 632 alin. (2) din Codul de procedură civilă, „*Constituie titluri executorii hotărârile executorii prevăzute la art. 633, hotărârile cu executare provizorie, hotărârile definitive, precum și orice alte hotărâri sau înscrisuri care, potrivit legii, pot fi puse în executare.*”

În plus, o enumerare exhaustivă a titlurilor executorii ar restrânge sfera actelor cu caracter executoriu care se referă la minori și care pot face obiectul acestei proceduri speciale de executare silită.

Modificarea art. 910 alin. (3) vizează obligația executorului judecătoresc de a sesiza din oficiu instanța de judecată în vederea obligării debitorului la plata unor penalități, stabilite pe zi de întârziere, până la executarea obligației, potrivit art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Conform reglementării actuale executorul judecătoresc va sesiza instanța de executare în vederea obligării debitorului la plata unor penalități, doar la cererea creditorului.

Comisia a apreciat că, impunând executorului sesizarea din oficiu a instanței de executare pentru a face aplicarea art. 906 alin. (2), fără acordul creditorului, se înfrânge principiul disponibilității care guvernează procesul civil, inclusiv faza executării silite.

Prin **completarea art. 910 cu alineatul (3¹)** se propune o procedură de soluționare a cererilor formulate de executorul judecătoresc în temeiul art. 910 alin. (3) din propunerea legislativă în vederea aplicării art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Art. 906 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează un mijloc de constrângere a debitorului la executarea obligației de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană. Alineatul (2) al aceluiași articol reglementează modalitatea de individualizare a penalității în cazul în care aceasta nu este evaluabilă în bani, respectiv între 100 lei și 1.000 lei pe zi de întârziere. Același text stabilește că o astfel de cerere se soluționează prin încheiere definitivă, cu citarea părților.

Prin completarea art. 910 cu alineatul (3¹) se propune ca soluționarea unor astfel de cereri să se facă de îndată, prin hotărâre care trebuie să fie redactată la momentul pronunțării.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Comisia a constatat că, în textul propus, trimiterea se face la art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă care reglementează atât *procedura de soluționare* a unei astfel de cereri, cât și modalitatea de stabilire a penalității în cazul cererilor neevaluabile în bani. Ca urmare, în măsura în care se face trimitere la art. 906 alin. (2) nu există nicio rațiune pentru stabilirea unei alte proceduri de soluționare.

Potrivit reglementării actuale, încheierea prin care debitorul este obligat la plata unor penalități este definitivă. În propunerea legislativă nu este prevăzut caracterul hotărârii, ca urmare aceasta va fi supusă căilor de atac potrivit dreptului comun, împrejurare care conduce la prelungirea termenului în care hotărârea devine definitivă și executorie.

În plus, textele nu au fost corelate astfel că, deși se prevede ca această cerere să fie soluționată prin hotărâre, celelalte articole propuse spre modificare se referă tot la încheierea prevăzută de art. 906 alin. (2). De exemplu, la art. 912 alin. (1), în forma propusă spre modificare, termenul în care pot curge penalități este prevăzut să curgă de la data comunicării încheierii prevăzute la art. 906 alin. (2).

De asemenea, propunerea ca motivarea unei astfel de hotărâri să se facă la momentul pronunțării ar reprezenta o excepție singulară de la dreptul comun în materia procesual civilă.

Completarea vizează și reglementarea posibilității aplicării unei amenzi între 5.000 lei și 10.000 lei, la cererea creditorului, în situația în care există dovezi pertinente că debitorul tergiversează punerea în executare a titlului executoriu.

Procedura executării silite presupune ab initio existența unei întârzieri în executarea unei obligații din partea debitorului. O dovadă pertinentă că debitorul tergiversează executarea este chiar neexecutarea de bună voie a titlului executoriu. Ca urmare, în forma propusă sancțiunea amenzii va fi aplicată întotdeauna când va exista o cerere din partea creditorului în acest sens.

Referitor la **completarea art. 911 cu alineatul (1¹)**, care vizează sesizarea parchetului în vederea începerii urmăririi penale pentru infracțiunea de nerespectare a hotărârii judecătorești în cazul neîndeplinirii obligației de către debitor, Comisia a reținut că aceasta reia în totalitate textul art. 912 alin. (2) din reglementarea actuală.

Propunerea de **modificare a alineatului (3) al art. 911** vizează descrierea activității agenților forței publice în cursul executării silite. Astfel, se arată că agentul forței publice își va da concursul la executare prin asigurarea accesului creditorului și executorului judecătorec în locul unde se află minorul și îl va proteja pe creditor de orice violențe din partea debitorului sau a persoanelor care se află cu acesta.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Reglementarea generală actuală, care prevede posibilitatea de a cere concursul agenților forței publice în condițiile legii, acoperă toate situațiile care se pot ivi pe parcursul unei executări, iar o limitare a activităților acestora ar putea exclude anumite împrejurări în care ar fi necesară intervenția lor.

În plus, Comisia a reținut că această propunere impune agenților forței publice obligația de a asigura creditorului și executorului judecătoresc dreptul de a pătrunde „în locul unde se află copilul”, înlăturând prevederea „în condițiile legii”, ceea ce o plasează în afara limitelor acesteia.

De asemenea, Comisia a apreciat că în forma propusă, ar urma ca executorul să decidă nu doar participarea agenților forței publice la executare, dar și ca aceștia să acționeze în interesul creditorului și, evident, cu nesocotirea aspectelor de ordin psihologic care fac posibilă relaționarea cu un copil aflat în dificultate.

Completarea art. 911 cu alineatele (5) și (6) reglementează comportamentul pe care debitorul trebuie să îl aibă în cazul în care executarea vizează predarea minorului.

Propunerea stabilește inclusiv faptul că debitorul „va scoate minorul în afara locuinței, va închide ușa/poarta imobilului lăsând minorul împreună cu executorul, creditorul și martorii asistenți”.

Distinct de faptul că obligațiile sunt propuse exclusiv în sarcina debitorului, acestea au ca obiect aspecte care nu pot fi cuprinse în coduri de legi, referindu-se la „*îndepărtarea discretă de copil*”, „*închiderea ușii imobilului*” și alte asemenea aspecte care nu pot fi cuprinse într-o lege organică, față de dispozițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „(1) *Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.*”

Comisia a apreciat că propunerea de completare a art. 911 din Codul de procedură civilă cu cele două noi alineate nu respectă garanțiile menționate.

În altă ordine de idei, aplicarea unei proceduri în forma propusă urmărește doar protejarea intereselor creditorului, fără a avea în vedere că poate genera situații ce pot aduce atingere integrității psihice a minorului.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Modificarea art. 912 alin. (1) din Codul de procedură civilă vizează reducerea termenului de 3 luni în care pot curge penalitățile stabilite de instanță în temeiul art. 906, la 30 de zile.

Propunerea de modificare a art. 912 alin. (1) nu este corelată cu prevederile art. 906 alin. (4) care prevăd că *„Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.”*

Astfel, propunerea legislativă nu reglementează posibilitatea de a se solicita stabilirea definitivă a sumei datorate cu titlu de penalități după trecerea fiecărui termen de 30 de zile în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.

Această necorelare a textelor are ca efect încurajarea debitorului să nu execute obligația cât timp, chiar dacă aceasta nu va fi executată în termenul de 30 de zile, suma definitivă a penalităților nu va putea fi calculată cu depășirea acestui termen.

Penalitățile de întârziere au drept scop constrângerea debitorului să execute obligația intuitu personae de „de a face” sau „de a nu face” care vizează un minor. Ca urmare, Comisia a reținut că reducerea termenului pentru care poate fi stabilită suma definitivă a penalităților este în măsură să îngreuneze executarea silită a titlurilor executorii referitoare la minori.

Propunerile de **modificare și completare ale art. 913** schimbă în mod radical textul actual. În esență, textul actual al art. 913 reglementează situația în care executorul constată că minorul refuză categoric să-l părăsească pe debitor sau manifestă aversiune față de creditor. În acest caz executorul va întocmi un proces verbal în acest sens pe care îl va comunica părților și reprezentantului direcției generale de asistență socială și protecția copilului.

Reprezentantul direcției generale de asistență socială și protecția copilului va sesiza instanța competentă pentru ca aceasta să dispună, în funcție de vârsta copilului, un program de consiliere psihologică pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni. La finalizarea programului, psihologul numit de instanță va întocmi un raport care va fi comunicat instanței, executorului și direcției generale de asistență socială și protecția copilului. Ulterior primirii raportului, executorul va relua executarea. În cazul în care procedura de executare nu poate fi continuată din cauza refuzului minorului, creditorul va putea sesiza instanța în vederea aplicării unei penalități, în condițiile art. 906 alin. (2) și alin. (4) – (6).

Comisia a observat că se propune modificarea art. 913 alin. (1) urmând ca executorul să poată constata că minorul manifestă aversiune față de creditor doar în cazul în care minorul a

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

împlinit vârsta de 10 ani, caz în care va sesiza instanța competentă pentru a se dispune efectuarea unei *expertize psihologice a familiei* pentru a constata dacă refuzul minorului este rezultatul alienării parentale.

În alineatul imediat următor propus în completarea art. 913, respectiv alineatul (1¹), se reglementează situația minorului care *nu a împlinit 10 ani* și care manifestă aversiune față de creditor. În acest caz nu se menționează cine anume constată existența aversiunii minorului față de creditor și cine sesizează instanța de judecată. În plus, se arată că instanța de judecată, în funcție de vârsta minorului și de gradul de discernământ, va dispune o *expertiză psihologică a debitorului obligației de a face, respectiv a persoanei la care locuiește minorul*, pentru a se stabili dacă refuzul minorului este rezultatul alienării parentale exercitate de către această persoană asupra minorului.

Procedura de judecată propusă pentru ambele cereri de la alineatul (1) și alineatul (1¹) este aceeași, respectiv în camera de consiliu, cu citarea părinților și a persoanei la care se află copilul, în termen de maxim 5 zile de la data sesizării instanței.

Propunerea de modificare a art. 913 alin. (2) reia, în fapt, textul propus pentru modificarea alineatului (1) al aceluiași articol, respectiv „*Dacă executorul constata că minorul cu vârsta de peste 10 ani manifestă aversiune față de creditor, va sesiza de îndată instanța competentă de la locul unde se află minorul, pentru ca aceasta să dispună o expertiză psihologică a familiei pentru a constata dacă refuzul minorului este rezultatul alienării parentale ori dacă refuzul este justificat de anumite acțiuni ale creditorului. Dispozițiile prevăzute la alin. 1 teza a doua se aplică corespunzător.*”

Și în acest caz în cuprinsul aceluiași articol există două reglementări identice, încălcându-se astfel prevederile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care impun evitarea paralelismelor.

Consilierea psihologică pe o perioadă de 3 luni, din reglementarea actuală, este înlocuită de o expertiză psihologică care se poate dispune doar în cazul în care executorul constată aversiunea minorului față de creditor, înlăturând total situația în care minorul refuză să îl părăsească pe debitor. De asemenea, rolul direcției generale de asistență socială și protecția copilului în această procedură este golit de conținut prin înlocuirea atribuției de a sesiza instanța pentru a dispune consilierea psihologică, cu atribuția executorului judecătoresc de a sesiza instanța pentru a se dispune efectuarea unei expertize psihologice.

Executorul judecătoresc nu are competența necesară să stabilească dacă minorul manifestă aversiune față de creditor, neavând calificarea necesară în acest sens. Acesta este și motivul pentru care prevederile art. 911 alin. (2), a cărui modificare nu s-a propus, impun ca

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

executarea să se efectueze în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecția copilului și a unui psiholog desemnat de direcție, dacă se consideră necesar.

Comisia a apreciat că această propunere de modificare și completare a art. 913 nu vine în sprijinul rezolvării situației care împiedică executarea, prin consilierea minorului, ci doar creează premisele unor acțiuni viitoare care vizează sancționarea debitorului, fără nici o îmbunătățire a stării minorului și a relației acestuia cu creditorul.

Astfel, propunerea de modificare a alineatului (4) al art. 913 reglementează dreptul unuia dintre părinți de a solicita instanței aplicarea art. 398 al. (1) din Codul civil în privința părintelui care a avut un „comportament ilegal” față de minor, stabilind ca autoritatea părintească să fie exercitată numai de către părintele care a avut un comportament responsabil. Pentru a putea dispune în acest sens textul impune ca instanța să constate, după primirea raportului de expertiză, că refuzul minorului este rezultatul „alienării parentale” ori, după caz, refuzul acestuia de a-l părăsi pe debitor este justificat de anumite acțiuni ale creditorului, iar din raportul de expertiză rezultă că asupra minorului au fost exercitate abuzuri de natură fizică sau psihică de către unul dintre părinți.

Comisia a constatat că în cadrul unei proceduri sumare și urgente din cursul executării silită se poate ajunge la situația în care instanța să decidă ca autoritatea părintească să fie exercitată de un singur părinte, care poate fi părintele debitor la care se găsește minorul sau chiar părintele creditor care a pornit executarea silită. Practic, hotărârea instanței în această procedură va putea modifica titlul executoriu în temeiul căruia s-a pornit executarea silită.

Este adevărat că în această materie măsurile dispuse de instanță nu se bucură de autoritate de lucru judecat atunci când împrejurările care au determinat luarea acelei măsuri s-au modificat, astfel cum prevede art. 403 din Codul civil, însă această procedură propusă nu respectă toate garanțiile instituite de lege pentru a se asigura că măsura dispusă corespunde interesului superior al copilului.

Astfel, în lipsa unei trimiteri la prevederile art. 921 alin. (3) din Codul de procedură civilă și art. 396 alin. (1) din Codul civil, referitoare la ascultarea minorului, respectiv întocmirea unui raport de expertiză psihosocială, măsura exercitării autorității părintești de către un singur părinte ar putea fi dispusă fără parcurgerea acestor etape.

De asemenea, în legislația actuală nu există o definiție a noțiunii de „alienare parentală”. Dispoziția nr. 2 din 12 februarie 2016 a Colegiului Psihologilor din România, pentru recunoașterea fenomenului alienării parentale/părintești și prevederilor Protocolului privind recunoașterea alienării parentale, încheiat între Institutul de Psihologie Judiciară și Asociația Română pentru Custodie Comună, publicată în Monitorul Oficial nr. 144 din 25 februarie 2016, prin care fost definită noțiunea de „alienare parentală”, precum și acțiunile care pot fi incluse în practica de

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

alienare parentală, a fost abrogată prin Dispoziția nr. 31 din 16 octombrie 2021 a Colegiului Psihologilor din România, publicată în Monitorul Oficial nr. 1030 din 28 octombrie 2021.

În lipsa unei definiții clare a „alienării parentale” și a acțiunilor care pot determina acest fenomen, dispozițiile art. 913 alin. (4) din propunerea legislativă sunt lipsite de previzibilitate.

În același sens, Comisia a reținut și faptul că se propune în alineatul (4¹) al art. 913 ca, în cazul în care instanța constată că refuzul minorului este cauzat de alienarea parentală, creditorul să poată cere, pe cale separată, emiterea unui ordin de protecție împotriva părintelui vinovat.

Ca urmare, constatarea alienării parentale poate determina luarea unor măsuri grave cum sunt exercitarea autorității părintești de către un singur părinte sau emiterea unui ordin de protecție față de părintele debitor, fără ca acest fenomen să aibă o definiție clară și reguli de constatare predefinite și fără a se asigura toate garanțiile pentru protejarea interesului superior al copilului.

Totodată, Comisia a constatat că potrivit propunerii legislative, în cazul în care minorul are peste 10 ani, instanța va dispune o „expertiză psihologică a familiei”, iar în cazul în care minorul nu a împlinit 10 ani instanța va dispune o „expertiză psihologică a debitorului obligației de a face, respectiv a persoanei la care locuiește minorul”, această din urmă expertiză putând fi dispusă în funcție de „vârsta minorului și gradul de discernământ”.

Acest tratament diferit în funcție de vârsta minorului nu este în niciun fel justificat. În plus, noțiunea de „expertiză psihologică a familiei” creează dificultăți de stabilire a persoanelor care urmează a fi expertizate având în vedere că din interpretarea art. 258 din Codul civil familia se întemeiază pe căsătorie și se constituie din soți și copiii acestora, ori în situația executării silite a unor măsuri privitoare la minori, familia, în sensul noțiunii din Codul civil, nu mai există.

Nu în ultimul rând, referitor la expertiza psihologică, Comisia a reținut că modificarea propusă la art. 913 alin. (3), făcând referire la „instituția de specialitate căreia i s-a fixat sarcina efectuării expertizei”, este lipsită de claritate și previzibilitate. Noțiunea de „instituție de specialitate” este mult prea vagă pentru a putea identifica nu doar instituția în sine, ci și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească entitatea care va efectua expertiza pentru a se asigura toate garanțiile de calitate și imparțialitate necesare unui astfel de demers.

Cu deosebită considerație,

Judecător Marian Budă
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011